

22 sönd. efter tref.

Predikan i Osby kyrka 22 okt 08

”Frälsningen”

2 Pet 1:2-8

Nåd och frid åt er i allt rikare mått genom kunskap om Gud och Jesus, vår herre. **3**Ty allt som leder till liv och gudsfruktan har hans gudomliga makt skänkt oss genom kunskapen om honom som i sin härlighet och kraft har kallat oss. **4**Han har gett oss sina stora och dyrbara löften, för att ni tack vare dem skall bli delaktiga av gudomlig natur sedan ni kommit undan det fördärv som begäret drar med sig i denna värld. **5**Sök därför med all iver att till er tro foga styrka, till styrkan kunskap, **6**till kunskapen självbehärskning, till självbehärskningen uthållighet, till uthålligheten gudsfruktan, **7**till gudsfruktan broderlig omtanke och till omtanken kärlek. **8**Ty om allt detta finns hos er och får växa till blir er kunskap om vår herre Jesus Kristus inte overksam utan bär frukt.

Joh 12:35-43

Jesus svarade: "Ännu en kort tid är ljuset bland er. Vandra medan ni har ljuset, så att mörkret inte övervinner er. Den som vandrar i mörkret vet inte vart han går. **36**Tro på ljuset medan ni har ljuset, så att ni blir ljusets söner." När Jesus hade sagt detta lämnade han dem och var försvunnen.

37Trots att han hade gjort så många tecken inför dem trodde de inte på honom, **38**ty profeten Jesajas ord skulle uppfyllas: Herre, vem har trott på det vi fick höra, och för vem har Herrens makt uppenbarats? **39**De kunde inte tro, ty Jesaja säger också: **40**Han har förblindat deras ögon och förstocket deras hjärtan, så att de inte kan se med sina ögon och förstå med sitt hjärta och omvända sig och bli botade av mig. **41**Detta sade Jesaja därför att han såg hans härlighet, och det var om honom han talade. **42**Ändå kom också många i rådet till tro på Jesus, men med tanke på fariseerna ville de inte erkänna det för att inte bli uteslutna ur synagogan. **43**De älskade äran från människor högre än äran från Gud.

Är du frälst? Det är den klassiska frågan från väckelsetiden som predikanten ställde för att ställa lyssnaren inför en personlig avgörelse. Är du frälst? Vad ska man egentligen svara på en sådan fråga?

Temat idag är ju ”Frälsning”. Men som många religiösa ord så har även ordet frälsning ofta blivit mer av ett hinder än en tillgång för människor. Ordet kan vara svårt att hantera och ta till sig för nutidsmänniskan, och då är det ändå inte så enkelt att bara ersätta ordet med något annat.

Bättre är kanske att fördjupa sig i det för att nå bakom det lager av fördomar som omger det.

Det kan till att börja med vara ganska stor skillnad på vad vi menar med ordet "frälst". Väckelsetidens fråga: "Är du frälst?" utgår ifrån att frälsningen är ett personligt individuellt ställningstagande. Det handlar då om att ta emot Jesus och släppa in honom i sitt liv. Den dagen man gör det är man frälst och många kristna från den här traditionen kunde ange tid och datum när detta skedde.

Men om man istället fick svaret. "Javisst är jag frälst, det blev jag år 30 när Jesus dog på korset", så utgår det svaret från att frälsning är ett universellt begrepp. Vid Jesu död på korset så blev hela mänskligheten försonad med Gud, därför blev vi alla frälsta då.

Två olika svar på frågan "Är du frälst?" I det ena fallet får vi veta personen blev frälst ett bestämt datum i dennes liv, i det andra att det skedde år 30. Inget av svaren är fel även om bägge är otillräckliga. Det är inte fel att säga att frälsning innebär ett personligt ställningstagande. Det är inte heller fel att säga att mänskligheten som kollektiv har blivit frälst vid Jesu död. Ändå är ingen av svaren tillräckligt uttömmande.

I dagens episteltext så finns det en öppning till ett tredje svar. En mening där har inte uppmärksamats så mycket i vår kristna tradition men desto mer i den ortodoxa kyrkan. Det är meningen: "Han har gett oss sina stora och dyrbara löften, för att ni tack vare dem skall bli delaktiga av gudomlig natur, sedan ni kommit undan det fördärv som begäret drar med sig i denna värld."

"Delaktig av gudomlig natur" hur ska vi förstå det? Låter det inte som om gränsen mellan människa och Gud skulle suddas ut och att man landar i någon slags panteism, att Gud är en del av allting. Inom nyandligheten brukar man ju tala om att vi människor egentligen är gudar. Jag kan förstå att många reagerar mot en sådan mening eftersom det så lätt kan missuppfattas.

Men i de österländska kyrkorna så har detta bibelställe varit till grund för läran om gudomliggörelsen, theosis. Där pratar man inte så mycket om frälsning utan mer om gudomliggörelse, även om det i grund och botten är samma sak som man menar. Fokus ligger då inte bara på Jesu död på korset utan på inkarnationen, människoblivandet i sin helhet. Naturligtvis nekar man inte till Jesu försoningsoffer på korset, men lika viktigt är att Gud blev människa. Vissa kyrkofäder går så långt att man formulerar det med att "Gud blev människa, för att människan skulle bli gud" även om man då stavar gud med litet g.

Och vi är ju skapade till Guds avbild och i Psaltaren 8 står det att vi skapades nästan till en gud. Jag tror att det är vanligare att människor har för låga tankar om sig själva än för stora.

Människan är inte en autonom varelse. Vi är inte oss själva nog, även om vissa av oss skulle vilja det. Vi är bara oss själva så länge vi finns i

Gud. Grundtanken är att vi ska återgå till det som en gång var. Vi är skapade att vara lika Gud men vi har glömt bort vår gudslighet. Det grekiska ordet för frälsa, betyder egentligen läka eller återställa. Den nära relation som människan hade med Gud före syndafallet ska återställas, det är det som frälsningen ytterst går ut på, och det var därför som Gud blev människa. När vi människan gick bort från Gud så följde han efter, genom att bli en av oss.

Och det är först när vi blir delaktiga i Guds liv, eller delaktiga av gudomligt liv, som aposteln skrev, som vi verkligen blir oss själva. Genom gudomliggörelsen blir vi mer mänskliga, inte mindre. Det är utanför Gud som vi upphör att vara oss själva, då vi går vilse från oss själva. Eftersom vi människor har vårt ursprung i Gud blir vi verkligt mänskliga först genom vår hemkomst till Gud.

Hur ska detta då ske? Ja, det sker inte bara genom Jesu död på korset och att vi tar emot syndernas förlåtelse. Att knyta frälsningen enbart till händelserna på korset är att begränsa det. Istället är hela inkarnationen inblandad, att Gud blev människa. Jesus förenade i sin person människa och Gud. Han förenade sig med hela mänskligheten, vi är alla släkt med Gud. Det Jesus gjorde kan vi därför alla ta till oss, både hans död och uppståndelse. Den uppståndne Kristus är slutmålet för oss alla.

Den frälsning som erbjuds oss är inte bara frälsning från synd utan framförallt från död. Visserligen så dör vi alla kroppsligen men döden kan inte hålla kvar oss, den har Kristus frälst oss ifrån.

Tillbaks till frågan: "Är du frälst?" Kanske ett bra svar är: "Inte än". Jag har börjat gå vägen men är ännu inte framme. Frälsning är ingen punkthändelse, vare sig år 30 eller ett datum i varje persons liv, utan ett blivande. Vi blir successivt mer och mer delaktiga av gudomlig natur och därmed också mer och mer sant mänskliga. Det är en process som pågår och som inte avslutas förrän efter döden. Och eftersom vi är frälsta från döden så är det inte död utan Liv som vi går in i.

Orden "redan nu men ännu inte" kan användas i många sammanhang. Så även här. Frälsningen har redan kommit till oss, samtidigt som vi väntar på dess fulla effekt.